

Vergaderjaar 2017–2018

27 858

Gewasbeschermingsbeleid

Nr. 412

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 december 2017

Uw Kamer heeft in het Algemeen Overleg Landbouw- en Visserijraad op 9 oktober jl. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1058) mijn ambtsvoorganger verzocht u te informeren over wat er op het gebied van kleine toepassingen¹ van gewasbeschermingsmiddelen door het Fonds Kleine Toepassingen en de hulpklokken bij de uitvoeringsorganisaties in gang is gezet en welke uitdagingen er nog liggen.

Mijn vergezicht voor het gewasbeschermingsbeleid is dat we toe moeten naar meer geïntegreerde gewasbescherming. Dat is waar ik de komende jaren op zal inzetten, samen met de sector. Geïntegreerde gewasbescherming houdt in dat eerst wordt ingezet op preventieve maatregelen, dan op niet-chemische maatregelen en vervolgens op het zorgvuldig inzetten van gewasbeschermingsmiddelen. Ik wil benadrukken dat veel agrarische ondernemers al op deze manier werken.

Ik zal mij op Europees en nationaal niveau inzetten voor een effectief middelen- en maatregelenpakket. Hierin passen niet alleen haalbare, betaalbare en milieuvriendelijke niet-chemische maatregelen, laag-risicomiddelen en basisstoffen, maar ook gewasbeschermingsmiddelen voor kleine teelten.

¹ Kleine toepassingen zijn toepassingen in de land- en tuinbouw van een gewasbeschermingsmiddel, die vanwege het beperkte gebruik in een grote teelt of vanwege het geringe areaal van een teelt, voor de industrie commercieel niet interessant zijn, daar de terugverdienmogelijkheden zich niet verhouden tot de kosten van de wettelijke toelatingsprocedure van het gewasbeschermingsmiddel voor die toepassing.

Nationale activiteiten

Expert Centre Speciality Crops

De rijksoverheid (EZ, NVWA en Ctgb) en de stakeholders (Agrodis, Artemis, LTO-Nederland, Nefyto, Plantum, Wageningen University & Research), hebben het Expert Centre for Speciality Crops (ECSC) opgericht. Het ECSC is het kennisnetwerk dat is toegesneden op kleine teelten en gewasbeschermingsmiddelen en -maatregelen die van belang zijn om deze – meestal hoogwaardige – teelten in Nederland mogelijk te blijven maken.

Loket Kleine Toepassingen

Het Loket Kleine Toepassingen (hierna Loket) van de NVWA geeft landbouwkundige adviezen onder meer aan toelatingshouders en de agrarische sector om kleine toepassingen beschikbaar te krijgen. Het Loket heeft een centrale uitvoerende rol tussen de toelatingshouders van gewasbeschermingsmiddelen, vertegenwoordigers van de agrarische sector en de Nederlandse toelatingsautoriteit het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Steeds met het oogmerk de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen (inclusief laag risicomiddelen en basisstoffen) en niet-chemische maatregelen ten behoeve van kleine toepassing te bevorderen.

Deze activiteiten hebben in 2016 geleid tot de uitbreiding van de toelating van 29 middelen met in totaal 170 kleine toepassingen in de verschillende sectoren.

Ook is medio 2017 de verplichting vervallen om bij een toelatingsaanvraag de bovenliggende gewasgroep te claimen bij algemeen voorkomende ziekten, plagen en onkruiden, waardoor een uitbreiding van de toelating voor een kleine toepassing is vereenvoudigd.

Fonds Kleine Toepassingen

Het Fonds Kleine Toepassingen (hierna Fonds) geeft financiële ondersteuning voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biologische bestrijders voor kleine toepassingen. In 2016 heeft het Fonds ongeveer 240.000 euro toegekend voor projecten die de uitbreiding beogen van 11 toegelaten middelen met kleine toepassingen in de akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, fruitteelt, glasgroenteteelt, bloemisterij en/of boomkwekerij en vaste planten. In 2016 is daadwerkelijk de toelating van 7 middelen uitgebreid met een bijdrage uit het Fonds. De cijfers over 2017 zijn nog niet bekend.

Het bedrijfsleven (LTO-Nederland, Nefyto) en het Ministerie van LNV financieren het Fonds, ieder voor 50%. De totale bijdrage is maximaal 400.000 euro per jaar in de periode 1 november 2015 tot met 31 december 2019.

Kleine Toepassingen bij Ctgb

Het Ctgb heeft speciaal team samengesteld voor het afhandelen van de aanvragen voor kleine toepassingen. Ook heeft het Ctgb sinds enige jaren een Coördinator Kleine Toepassingen. Door deze bundeling van expertise kan het Ctgb de aanvragen efficiënt afhandelen.

Internationale activiteiten

De problematiek van de kleine toepassingen blijf ik samen met het bedrijfsleven ook in de internationale gremia op de agenda zetten.

Europese Minor Use Co-ordination Facility

Nederland heeft samen met Frankrijk en Duitsland aangedrongen op een Europees Minor Use Co-ordination Facility (MUCF). Dit MUCF is sinds 2015 actief. Het doel is om door samenwerking met de andere lidstaten de beschikbaarheid van chemische- en niet chemische middelen en maatregelen voor kleine toepassingen in Europa en Nederland te bevorderen. Daarnaast beoogt Nederland het gelijke speelveld in Europa te vergroten door harmonisatie van de toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor de kleine toepassingen (artikel 51 van de Europese gewasbeschermingsverordening (EG) Nr. 1107/2009).

Samen met de vertegenwoordigers van de sector is de NVWA deelnemer in de Europese Commodity Expert Group on minor uses voor zaadproductie, groenten en fruit, en siergewassen. Daarnaast is de NVWA samen met het Ctgb deelnemer aan de Horizontal Expert Group en aan de vergaderingen van de MUCF met de voorzitters van alle «commodity» groepen. Op mondiaal niveau neemt de NVWA deel aan werkgroepen in OESO-verband.

Europees netwerk onderzoek geïntegreerde gewasbescherming kleine toepassingen

Het doel van het netwerk was het niveau van geïntegreerde gewasbescherming in Europa te verhogen door samenwerking te creëren in nationaal onderzoek en kennisverspreiding van de lidstaten met Europese initiatieven. Het netwerk (ERANET C-IPM) is 2016 afgerond. In het netwerk is expliciet aandacht gevraagd voor kleine toepassingen. EZ en de NVWA hebben namens Nederland actief in dit netwerk geparticipeerd, bijvoorbeeld met de inbreng van de vijf belangrijkste kleine toepassingen die voor Nederland en voor Europa van belang zijn. Begin 2017 zijn er twee onderzoeksprojecten gehonoreerd die zich richten op voor Nederland belangrijke kleine toepassingen.

Uitdagingen

Ik blijf inzetten op nog verder uitbouwen van de samenwerking met de Europese lidstaten onder coördinatie van de MUCF met als uiteindelijke doel een Europese geharmoniseerde toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine toepassingen.

De NVWA en het Ctgb werken met prioriteit aan een aanpassing van de beslismethodiek voor kleine toepassingen en verkennen wat de mogelijkheden zijn voor een zonale/Europese lijst van kleine toepassingen (Kamerstuk 27 858, nr. 395).

Daarnaast is het juist voor gewasbeschermingsmiddelen met een kleine toepassing een uitdaging om de niet-chemische maatregelen te benutten en te ontwikkelen conform de principes van geïntegreerde gewasbescherming. Dat vraagt eveneens een transitie waarbij het bedrijfsleven een belangrijke rol heeft. Het ECSC is hét kennisnetwerk waar in samen-

werking met alle betrokken partijen die uitdaging vorm moet krijgen. Het Fonds kan dit financieel ondersteunen bijvoorbeeld voor de aanvragen voor laag-risicomiddelen en basisstoffen.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten